

[Domov](#) > ... > [Denarni Zahtevki](#) > [Zavarovanje Premoženja Med Postopkom Uveljavitve Terjatve V Državah EU](#)
> [Bulgaria](#)

Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Bolgarija

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Za sodni postopek je na splošno značilno daljše ali krajše trajanje. Ta zakasnitev, ki je posledica različnih faz in stopenj postopka, lahko včasih zaradi zamud pri razglasitvi sodbe ali zapoznelega začetka njene veljavnosti privede do neučinkovitosti zahtevanega pravnega varstva. V zvezi s tem je zakonodajalec določil vrsto ukrepov za zagotovitev učinkovitosti zahtevanega pravnega varstva, ki toženi stranki omejujejo uveljavljanje nekaterih premoženjskih pravic.

Vprašanja v zvezi z zavarovanjem terjatve urejajo določbe členov od 389 do 404 zakonika o civilnem postopku (ZCP).

V skladu s členom 391 ZCP je zavarovanje terjatve dovoljeno, kadar bi bilo brez takih začasnih ukrepov tožniku onemogočeno ali precej oteženo uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz sodne odločbe, in kadar: (a) je terjatev podprta s trdnimi listinskimi dokazi ali (b) naj bi bila predložena varščina v znesku, ki ga sodišče določi v skladu s členoma 180 in 181 zakona o obligacijskih in pogodbenih razmerjih (ZOPR). Varščina se lahko po lastni presoji sodišča zahteva tudi, če obstajajo trdni listinski dokazi.

Bistveni in obvezni pogoj za odobritev začasnih ukrepov je nevarnost, da tožnik ne bo mogel uveljavljati svojih pravic na podlagi sodne odločbe, ki bo verjetno izdana v zvezi z morebitno utemeljeno terjatvijo.

Da bi sodišče dovolilo zavarovanje terjatve, mora oceniti, ali so izpolnjeni naslednji pogoji: potreba po zavarovanju terjatve, verjetna utemeljenost terjatve ter primernost in ustreznost začasnega ukrepa, kot ga navaja tožnik, glede na potrebe posamezne zadeve in izrecno zahtevanega pravnega varstva.

V skladu s členom 397(1) ZCP pravo predvideva naslednje začasne ukrepe:

1. zaseg nepremičnega premoženja;
2. rubež premičnin in prejemkov, vključno z rubežem deležev v družbi;
3. druge ustrezne ukrepe, ki jih določi sodišče, vključno z zaplenbo motornega vozila in odlogom izvršbe.

Sodišče lahko odobri tudi več ukrepov za zavarovanje do zneska terjatve (prek tega zneska zavarovanje ni potrebno).

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?

2.1 Postopek

Na podlagi določb poglavja 34 ZCP je zavarovanje terjatve dovoljeno:

1. v skladu s členom 389 ZCP – za vse vrste terjatev – ne glede na stanje zadeve pred končanjem sodne preiskave med pritožbenim postopkom;
2. v skladu s členom 390 ZCP je mogoče vse terjatve zavarovati še pred vložitvijo tožbe (zavarovanje prihodnje terjatve).

Predlog za začasne ukrepe v zvezi z odprto zadevo:

ta predlog vložijo tožnik pri sodišču, pristojnem za obravnavanje pravnega spora. Za zavarovanje terjatve morajo biti izpolnjeni pogoji iz člena 391 ZCP: verjetna utemeljenost terjatve, obstoj potrebe po zavarovanju terjatve, tj. nevarnost, da ne bi bilo mogoče izvršiti sodne odločbe o obstoju terjatve (če se taka odločba izda), ker bi tožena stranka odsvojila svoje premoženje, ki ga je mogoče zaseči, ter ustreznost določenega ukrepa. Če ni zadostnih dokazov za verjetno utemeljenost terjatve, lahko sodišče v skladu s členom 391(2) in (3) ZCP po lastni presoji zahteva tudi plačilo denarne varščine v višini, ki jo določi.

Zavarovanje terjatve je dovoljeno tudi, ko je odločanje v zadevi prekinjeno.

Predlog za zavarovanje prihodnje terjatve:

predlog se vložijo v kraju stalnega prebivališča tožnika ali v kraju, kjer je premoženje, s katerim bo zavarovana terjatev. Kadar se zahteva odobritev začasnega ukrepa za „odlog izvršbe“, je treba predlog vložiti pri sodišču, ki je krajevno pristojno glede na kraj izvršbe.

Kadar se začasni ukrepi odobrijo v zvezi s prihodnjo terjatvijo, sodišče določi rok za prijavo terjatve, ki ne sme biti daljši od enega meseca. Stvarni pogoji za odobritev takih začasnih ukrepov so enaki tistim v zvezi z odobritvijo začasnih ukrepov v odprti zadevi.

V predlogu morata biti navedena zahtevani začasni ukrep in vrednost terjatve. Predložiti ga je treba ustreznemu okrajnemu sodišču ali ustreznemu okrožnemu sodišču, odvisno od pristojnosti sodišča v skladu s členom 104 ZCP.

Predlog lahko vložijo zadevna oseba ali njen zastopnik v postopku (odvetnik). Kopija ni potrebna, saj se kopija ne vroči nasprotni stranki, ker je postopek za izdajo začasnih odredb postopek *ex parte*: izvaja se brez sodelovanja nasprotne stranke (na katere premoženje bo odrejeni ukrep vplival).

Začasni ukrepi, ki jih odobri sodišče, se naložijo z:

- - zasegom nepremičnega premoženja – po zemljiškoknjžnem uradu,
- - rubežem premičnin in prejemkov dolžnika – po javnem ali zasebnem sodnem izvršitelju, vključno z njegovo seznanitvijo tretjih oseb, kot so banke in druge kreditne institucije,
- - začasnimi ukrepi v zvezi z osebnimi vozili – po ustreznih službah prometne policije,
- - začasnim ukrepom „odloga izvršbe“ – kopijo sodne odločbe o odobritvi je treba predložiti ustreznemu sodnemu izvršitelju, ki je začel postopek izvršbe,
- - drugimi ukrepi, predvidenimi z zakonom – po ustreznem javnem ali zasebnem sodnem izvršitelju, ki ga izbere zadevna oseba.

Zakon o insolventnosti bank (Zakon za bankovata nesastoyatelnost) (ZBN) kot poseben zakon izrecno določa zavarovanje terjatev za dopolnitev stečajne mase banke. V skladu s členom 53(2) ZBN se zavarovanje terjatve odredi, če je predlog podprt z zadostnimi dokazi, ki upravičujejo domnevo o utemeljenosti terjatve. Če je terjatev verjetno neutemeljena, splošno pravo dopušča odreditev ukrepov za zavarovanje ob predložitvi varščine, medtem ko posebni zakon verjetno utemeljitev obravnava kot nujen pogoj za odreditev zavarovanja terjatve. Zato je treba zavarovanje terjatve odrediti, kadar argumenti in predloženi dokazi upravičujejo sklep, da terjatev verjetno ni neutemeljena. To je razumljivo, saj je v skladu s členom 403 ZCP stranka, ki predlaga zavarovanje, odgovorna za škodo, ki jo nasprotni stranki povzročijo ukrepi za zavarovanje. Zakonodajalec priznava, da obveznosti za plačilo takšne odškodnine ne bi smele izhajati iz premoženja insolventne banke (ker bi to zmanjšalo stečajno maso in tako oškodovalo upnike), in je zato določil zahtevo, da se zavarovanje terjatve odredi le, če se predložijo zadostni dokazi, ki dokazujejo njeno verjetno utemeljenost.

V skladu s točko 2 člena 629a(1) trgovinskega zakona (TZ) se ukrepi iz točke 4 člena 630(1) TZ lahko odredijo kot predhodni ukrepi za zavarovanje v postopkih zaradi insolventnosti, če je to potrebno za ohranitev dolžnikovega premoženja. Ti ukrepi vključujejo odreditev rubeža, imenovanje začasnega prejemnika, sklep o

prekinitvi postopka izvršbe, ki je v teku, zapečatenje prostorov, opreme itd. Zadevno pravilo predpostavlja, da je predlog iz člena 625 TZ dopusten, podprt s pisnimi dokazi, ki potrjujejo verjetnost dejstev, na katerih temelji terjatev, ter, če ni podprt s takimi dokazi, da bo predlagatelj položil zavarovanje v znesku, ki ga določi sodišče za odškodnino dolžniku za škodo, ki jo utrpi v primeru, ko se ne ugotovi, da je dolžnik plačilno nesposoben ali prekomerno zadolžen (člen 629a(2) TZ), ter da mora obstajati interes za zavarovanje (kadar dolžnik zapravlja, uničuje in/ali prikriva svoje premoženje in s tem ogroža interese upnikov, zaradi česar bi lahko ti, v kolikor se zahtevani ukrepi ne izvedejo, utrpeli škodo, saj ob monetizaciji dolžnikovega premoženja ne bi mogli pokriti svojih terjatev. Zakon tudi zahteva, da je predlagani ukrep za zavarovanje zadosten in ustrezen glede na potrebo po zavarovanju terjatve.

Iz pravila člena 629a(1) TZ izhaja, da se predhodno zavarovanje v postopku za začetek postopka zaradi insolventnosti odobri le, če obstaja resnično tveganje, da dolžnik odsvoji svoje premoženje, da bi škodoval upnikom. Sodišče mora samo takrat, ko je ta pogoj izpolnjen, preveriti, ali so izpolnjeni tudi drugi pogoji iz člena 629a(2) TZ.

2.2 Glavni pogoji

Stvarni pogoji za odobritev začasnih ukrepov (kot so opisani zgoraj) so določeni v členu 391 ZCP.

Zavarovanje preživninske terjatve je dovoljeno tudi, če niso izpolnjene zahteve iz člena 391 ZCP, v tem primeru lahko sodišče sprejmečasne ukrepe po uradni dolžnosti.

Dovolj se lahko tudi delno zavarovanje terjatve, vendar samo v zvezi z deli, ki so podprti z zadostnimi dokazi.

3 Cilj in predmet takih ukrepov

3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?

Na splošno je lahko predmet začasnih ukrepov katero koli dolžnikovo premoženje. Zavarovanje denarne terjatve z rubežem prejemkov, ki niso predmet izvršbe, ni dovoljeno.

V skladu s členom 393(1) ZCP zavarovanje denarne terjatve do države, državnih institucij in zdravstvenih ustanov na podlagi člena 5(1) zakona o zdravstvenih ustanovah ni dovoljeno.

Predmet začasnih ukrepov so lahko naslednje vrste premoženja:

- terjatve toženca do kreditnih institucij na bančnih računih, odprtih pri teh institucijah,
- premoženje,
- nepremičnine,
- osebna vozila, kar zadeva njihovo zaplembo,
- dejavnosti izvršbe,
- posamezno premoženje dolžnika, kot je ocenjeno v drugih primerih, izrecno določenih v zakonodaji.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Nobeno dolžnikovo razpolaganje s premoženjem, ki je predmet ukrepa za zavarovanje, nima učinka za osebo, na predlog katere so bili ukrepi za zavarovanje odredeni. Kar zadeva nepremično premoženje, neveljavnost učinkuje samo v zvezi z razpolaganji po vpisu zaplembe v register – na podlagi člena 452 ZCP. Poleg tega relativnega neučinkovanja (nezmožnost uveljavljanja) so opravljena razpolaganja popolnoma veljavna in imajo pravne učinke.

S členom 453 ZCP so urejeni primeri neizvršljivosti pravic – s strani upnika in pridruženih upnikov –, pridobljenih po vpisu zaplembe v register in po prejemu obvestila o zasegu.

V skladu s členom 401 ZCP lahko zavarovani upnik vloži tožbo zoper odgovorno tretjo osebo za zneske ali premoženje, ki jih ta noče izročiti prostovoljno.

Stroške postopka za zavarovanje terjatev nosi oseba, na zahtevo katere so biličasni ukrepi odobreni, kot določa člen 514 ZCP s sklicevanjem na člen 401 ZCP, ki urejačasne ukrepe.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Zavarovanje terjatve se odobri na podlagi načela, da se zadevni začasni ukrep v zvezi z odprto zadevo naloži pred sprejetjem ustrezne sodne odločbe v zadevi, ki je že začela veljati.

Kadar se začasni ukrepi odobrijo v zvezi s prihodnjo terjatvijo, sodišče določi rok za prijavo terjatve, ki ne sme biti daljši od enega meseca. Če se dokazi o prijavi terjatve v določenem roku ne predložijo, sodišče prekliče začasne ukrepe po uradni dolžnosti – na podlagi člena 390(3) ZCP.

V primeru prijave terjatve, v zvezi s katero so bili odobreni začasni ukrepi, kot je običajno, začasni ukrepi ostanejo veljavni in učinkujejo do izdaje sodne odločbe v zadevi.

Določbe člena 402 ZCP urejajo postopek preklica odobrenih začasnih ukrepov. Določajo, da mora zainteresirana stranka vložiti vlogo, katere kopijo je treba izročiti osebi, ki je predlagala začasne ukrepe. Slednja lahko v treh dneh vloži ugovor. Sodišče, ki zaseda na seji, zaprti za javnost, lahko začasne ukrepe prekliče, kadar je prepričano, da razlog, na podlagi katerega so bili odobreni, več ne obstaja ali da je tožena stranka v predpisanem roku predložila varščino, pri čemer je položila celotni znesek, ki ga zahteva tožnik (člen 398(2) ZCP). Zoper odločitev sodišča o preklicu začasnih ukrepov se je mogoče pritožiti v enem tednu z vložitvijo zasebne pritožbe.

Nadomestitev odobrenih začasnih ukrepov, kot določa člen 398 ZCP, se lahko odobri v naslednjih dveh primerih:

- - v skladu z odstavkom 1 – sodišče lahko na zahtevo ene od strank po seznanitvi nasprotne stranke in upoštevanju ugovorov, ki jih ta vloži v treh dneh po seznanitvi, dovoli, da se ena vrsta začasnih ukrepov nadomesti z drugo,
- - v skladu z odstavkom 2 – v primeru zavarovanja terjatve, ki jo je mogoče določiti v denarju, lahko tožena stranka dovoljeno zavarovanje brez soglasja nasprotne stranke kadar koli nadomesti s poroštvom v denarju ali drugih vrednostnih papirjih, kot določata člena 180 in 181 ZOPR.

V primerih iz člena 398(1)(2) ZCP se rubež ali zaseg prekliče.

Zakon toženi stranki ne preprečuje, da zoper tožnika vloži odškodninsko tožbo za škodo, ki so ji jo povzročili začasni ukrepi, če se terjatev, ki je bila predmet odobrenih začasnih ukrepov, prekliče ali se ne prijavi v predpisanem roku in če se zadeva konča (člen 403 ZCP).

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

V skladu s členom 396 ZCP se je mogoče zoper odločitev sodišča o zavarovanju terjatve pritožiti v enem tednu z vložitvijo zasebne pritožbe. Za tožnika začne ta enotedenski rok teči z vročitvijo sodne odločbe, medtem ko začne rok za toženo stranko (osebo, zoper katero so bili začasni ukrepi odobreni) teči od dneva, ko ji sodni izvršitelj, zemljiškoknjižni urad ali sodišče vroči obvestilo o naloženih začasnih ukrepih. Kopijo zasebne pritožbe je treba vročiti nasprotni stranki, ki mora odgovoriti v enem tednu.

Tudi tretje osebe imajo pravni interes za vložitev pritožbe, če previdnostni ukrep vpliva na njihovo premoženje. Sodišče v ex parte postopku za izdajo začasne odredbe preuči, ali ima toženec pravice, v zvezi s katerimi se zahteva omejitev njegovih pravic za razpolaganje. Zato se lahko odredi rubež nepremičnine, ki ni v lasti dolžnika. Dejanski lastnik se lahko v tej zadevi pritoži na sodno odločbo o rubežu, četudi je lastnik tretja oseba v tem postopku.

V primeru pritožbe na sodno odločbo o zavrnitvi zavarovanja terjatve se kopija pritožbe tožeče stranke ne vroči toženi stranki, saj v tej fazi postopek ostaja ex parte.

Če pritožbeno sodišče potrdi sodno odločbo o odobritvi ali zavrnitvi začasnih ukrepov, zoper njegovo odločitev ni mogoče vložiti kasacijske pritožbe. Če pritožbeno sodišče odobri začasne ukrepe, ki jih je prvostopenjsko sodišče zavrnilo, se je mogoče zoper odločitev pritožbenega sodišča pritožiti z vložitvijo zasebne pritožbe pri vrhovnem kasacijskem sodišču, če so izpolnjeni pogoji iz člena 280 ZCP za vložitev take pritožbe.

V skladu s trenutno veljavnim ZCP se je mogoče pritožiti zoper odobrene začasne ukrepe in znesek varščine, ki jo je sodišče določilo kot pogoj za odobritev začasnih ukrepov. Vendar pritožba pred pritožbenim sodiščem ne more

odložiti začasnih ukrepov, dokler višje sodišče ne odloči o pritožbi in ni sprejeta odločitev o razveljavitvi.

■ Zadnja posodobitev: 22/09/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.